

BIDBOOK
Culturele Gemeente De Wolden
2023 – 2024

A group of seven people are silhouetted against a bright sunset sky. They are standing in a line on a grassy field, with their arms raised in the air. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The people are wearing various clothing, including a hat and a t-shirt with the words 'ANTI SOCIAL SOCIAL' visible. The overall mood is one of joy and community.

WIDE WOLD

de toekomst van ons platteland

7 maart 2022

Samenvatting in één beeld

WIDE WOLD

de toekomst van ons platteland

De nieuwe generatie staat centraal (16-30 jr.)

2. Wide Wold Theaterproject

Peergroep

- In de dorpen wordt onder leiding van 'Bouwmeesters' en samen met kunstenaars en ontwerpers vanaf 2023 het jaar rond gewerkt aan projecten die in 2024 gepresenteerd worden op de Wide Wold Expo op de centrale locatie in de gemeente.
- Vooral jongere generaties (16-30 jaar) worden door kunstenaars en ontwerpers uitgedaagd en begeleid om aan projecten mee te doen: theater, beeldende kunst, literatuur, ontwerp, bouwen, organiseren... je kan altijd iets van jezelf bijdragen.

3. Wide Wold Fringe-projecten

- De thematiek van de onvermijdelijke 'transitie van het platteland' vormt uitgangspunt van de Culturele Gemeente De Wolden. Dit thema is landelijk urgent en daarmee ook goed extern financierbaar.
- We werken vanuit de dorpen toe naar één (nog te bepalen) plek in het midden van de gemeente: goed bereikbaar en ook mogelijk i.v.m. milieu.
- Bewoners en bedrijven bouwen hier vanaf 2023 de 'Wide Wold': het tijdelijke 'toekomst-dorp', de plek waar mensen en cultuur samenkomen.
- In het ontwikkeljaar 2023/24 worden kleinere projecten en festivals hier al uitgeprobeerd; vaak georganiseerd door groepen jongeren.
- In mei-juni 2024 is Wide Wold dé plek voor 1. een 'community expo' over de toekomst van ons platte land, 2. locatitheater (o.l.v. Peergroep) en 3. initiatieven vanuit de gemeenschap rond hetzelfde 'toekomstthema'.
- Activiteiten vinden plaats in bestaande gebouwen, maar vooral ook in tijdelijke, duurzame paviljoens, ontworpen door topontwerpers en gebouwd en ingericht door bewoners/jongeren samen met lokale bedrijven.
- Met slim hergebruik van bestaande (bouw- en landbouw)materialen.
- In de hele gemeente is in 2024 ruimte voor lokale, kleinschalige projecten die vanuit de gemeenschappen zijn ontstaan: Wide Wold Fringe (3).

1. Wide Wold 'Community Expo'

Inhoud

Samenvatting in één beeld.....	1
De Wolden kijkt in de toekomst	3
Thema: De toekomst van ons platteland	4
Programmastrategie	5
Wide Wold: samen bouwen we een hart voor de Culturele Gemeente	6
Wide Wold Expo: resultaat van een jaar samenwerken	7
Theater én design	8
Wide Wold Fringe: creatieve projecten uit de gemeenschap.....	9
Doelen	10
Doelgroepen	11
Planning in twee jaar naar de piek	13
Organisatie.....	14
Een beeld van de samenwerkingspartners.....	15
Conceptbegroting	16
Concept-dekking.....	17
Risicoanalyse.....	18

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente De Wolden
Raadhuisstraat 2
7921 GD Zuidwolde

Concept en tekst

Blueyard

Input en feedback

Regiegroep Cultuur, De Wolden
Ambassadeurs Culturele Gemeente De Wolden
Vele gesprekspartners

Datum

7 maart 2022

De Wolden kijkt in de toekomst

In 2023-2024 heeft de gemeente De Wolden de eer om het fenomeen *Culturele Gemeente van Drenthe* inhoud te geven. Van het voorjaar van 2023 tot en met de zomer van 2024 staat er iets bijzonder te gebeuren in de zuidwesthoek van Drenthe. Samen met kunstenaars, ontwerpers, theatermakers en andere creatieven gaat de gemeenschap van De Wolden op zoek naar de toekomst. Een eigen toekomst. De toekomst hier op het platteland in Drenthe. De Wolden kijkt in de toekomst, en Nederland kijkt mee.

De Wolden maakt als Culturele Gemeente een start in het voorjaar van 2023, het jaar waarin de gemeente haar vijftienvingjarige bestaan viert. Vanaf dat feestelijke startmoment gaan creatieve professionals in samenwerking met de gemeenschap een jaar lang aan de slag om projecten te ontwikkelen die de toekomst verbeelden van het leven in De Wolden; van het leven op het platteland. Ze doen dat in de wetenschap dat juist het leven op het platteland, als gevolg van met name de klimaatopgaven, onherroepelijk gáát veranderen. En aan die onvermijdelijke verandering wil de gemeenschap liever ook zélf vormgeven.

Met name de jongere generatie geeft in dit jaar vorm aan haar toekomstdromen, haar ideaalbeelden, en wellicht ook aan haar zorgen. Samen met ontwerpers, kunstenaars, theatermakers, denkers en andere creatieven, maken de jongeren hun toekomst tastbaar; zichtbaar, bespreekbaar. Vanuit hun eigen dorpen en omgeving bouwen ze (soms zelfs letterlijk) mee aan een tijdelijke 'Village' in het midden van de gemeente. Dit wordt het centrum waar in 2024 alle creatieve activiteiten en projecten samenkomen.

In dit *Bidbook* schetsen we hoe de gezamenlijke, creatieve toekomstverkenning in De Wolden vorm krijgt. We geven een voorstelbaar en reëel beeld van de aanpak en programmering, maar nog geen gedetailleerde invulling. Die invulling volgt in de loop van 2022 en wordt gerealiseerd door een team en organisatie die we in dit *Bidbook* introduceren.

We geven onze Culturele Gemeente een werktitel mee

De toekomst van ons platteland, is ook de toekomst van de wereld. Het gaat om onze wereld. Hier en nu, dichtbij. Wij, de nieuwe generatie, geven die wereld straks een vorm. Wij zijn de toekomst. We are the World. The Wide World.

En toen zei een jonge ontwerper uit De Wolden: Wi de World! Wij zijn de Wereld in De Wolden. Wi de Wold!

WIDE WOLD

de toekomst van ons platteland

Meedenkers en meebouwers

In De Wolden is het denken over de invulling van de Culturele Gemeente twee jaar terug reeds begonnen. Toen is een netwerkorganisatie geformeerd – de Regiegroep Cultuur – en deze heeft samen met de inwoners in een participatieproject gewerkt aan een cultuurbeleidsplan voor de gemeente. Tegelijkertijd zijn veel ideeën opgehaald voor de invulling van 'de Culturele Gemeente van Drenthe'. Er is een groep van 'bewoners-ambassadeurs' geformeerd. Daar zit veel energie, en een grote bereidheid om aan te pakken.

In 2021 heeft De Regiegroep aan bureau Blueyard gevraagd om op basis van al dit voorwerk een sterk concept te ontwikkelen. Een concept dat een impuls betekent voor het culturele leven in de gemeente, dat betrokkenheid van de inwoners organiseert en dat bovendien een kwalitatieve uitstraling heeft tot ver voorbij de eigen regio. Dit concept is nu vertaald in dit *Bidbook*.

Thema: De toekomst van ons platteland

Wie ook maar even uitzoomt van zijn of haar dagelijks leefomgeving, ziet dat de wereld snel verandert. Hij of zij ziet dat het menselijk handelen van de afgelopen honderd jaar ons nu tot drastische aanpassingen dwingt. Ook in Nederland. Ook in Drenthe. Ook in De Wolden.

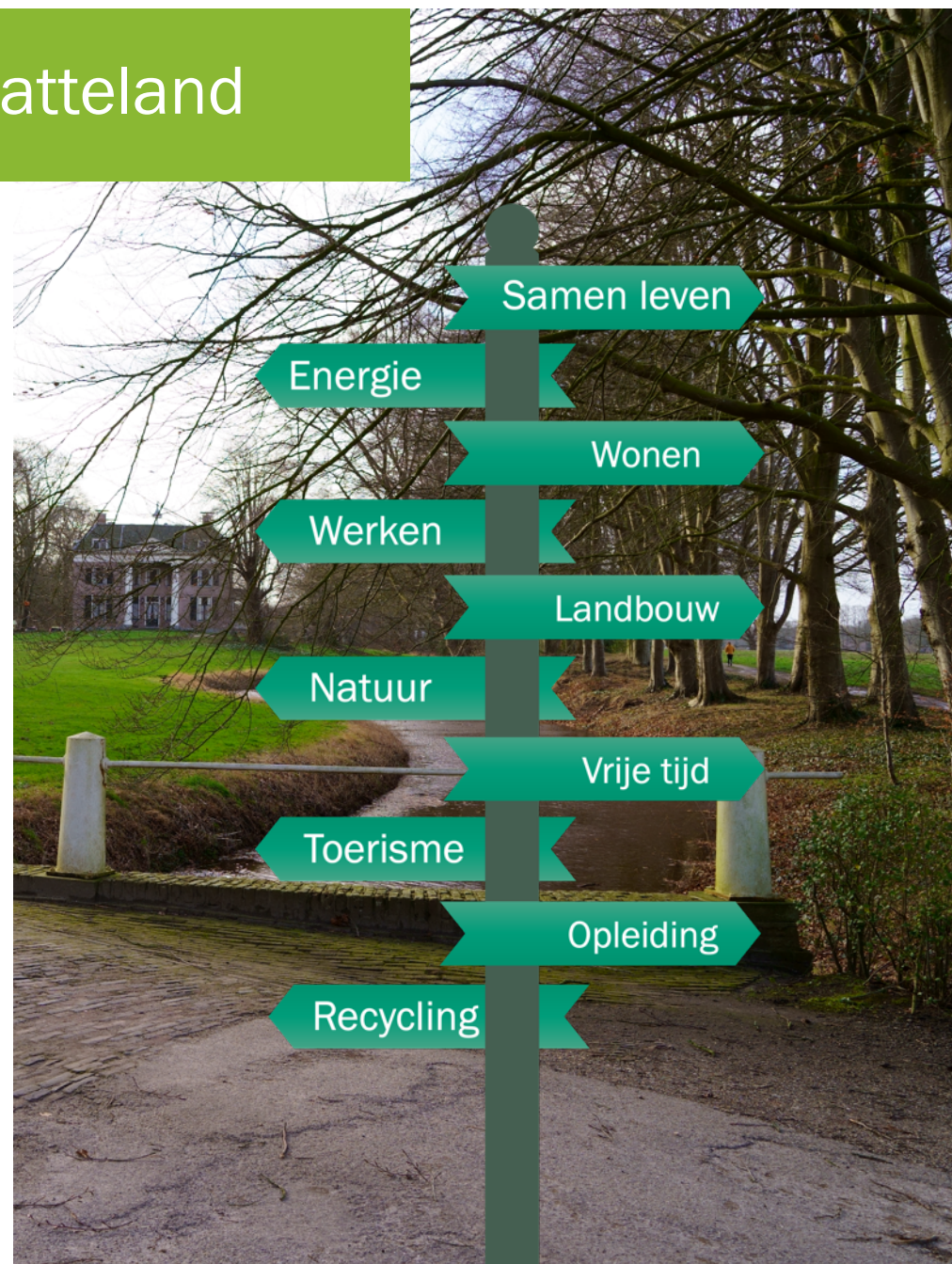
Een belangrijke aanpassing wordt gevraagd van het platteland. Niet alleen hier in De Wolden, maar wereldwijd. Overal verandert het platteland: het leven buiten de stad: het werken, het boeren bestaan, de positie van de natuur, het landschap, de energievoorziening, de mobiliteit. Alles verandert.

Ook de Nederlandse regering zet in op een transitie van het platteland. Met de landbouw daarin voorop. De komende jaren wordt alleen al 25 miljard euro extra geïnvesteerd in de transitie van de landbouw.

Verandering kan je overkomen en je kan er bang van worden; je ertegen verzetten. Maar je kan verandering ook als kans omarmen. Je kan verandering zelf of samen vormgeven. Hoe gaan wij hier in De Wolden om met de veranderingen die op ons af komen? Welke slimme ideeën hebben wij als burgers zelf? Hoe kunnen we zélf antwoorden formuleren? Hoe laten we zien waar we voor staan?

Het gaat om onze toekomst, onze toekomst in De Wolden, onze toekomst op het platteland. En toekomst is zo'n beetje het belangrijkste wat we hebben. Niet verwonderlijk dat De Wolden bij haar invulling van de 'Culturele Gemeente' kiest voor de toekomst. 'De toekomst van ons platteland' is dan ook het centrale thema; het beginpunt van alle projecten.

Bij uitstek zijn kunstenaars, ontwerpers en andere creatieven in staat om samen met de bewoners van dit stukje platteland vorm te geven aan de ideeën, gevoelens, zorgen en misschien ook oplossingen die hier leven. Anders dan met ambtenaren en ingenieurs kunnen de bewoners met de creatieve makers hun verbeelding de vrije loop geven. Niets is op voorhand onmogelijk. Je mag wild denken en je toekomst dromen. De kunstenaars en vormgevers helpen dat beeld tastbaar en soms ook beleefbaar te maken.

Programmastrategie

Voor een succesvolle invulling van de Culturele Gemeente moeten we uitgaan van de realiteit; van dat wat de gemeente De Wolden is en kan. De Wolden bestaat uit 17 kernen (dorpen) en is het resultaat van een fusie van vier gemeenten vijftientig jaar geleden. Door de geschiedenis en vooral ook door de uitgestrektheid van de gemeente, is er geen sprake van een gezamenlijke identiteit. De dorpen staan relatief op zichzelf.

De Wolden mist een aantal elementen die in andere gemeenten juist bepalend zijn voor het functioneren van het culturele leven: er is binnen de gemeentegrenzen geen stad (of zelfs maar stadje); er zijn geen grotere culturele instellingen (theater of museum); er zijn geen middelbare scholen. Dat betekent dat, op een aantal kleinere culturele initiatieven en verenigingen na, de culturele infrastructuur mager is ontwikkeld en dat er binnen de gemeente geen (culturele) partijen zijn die de Culturele Gemeente kunnen gaan trekken. Het betekent ook dat er geen vanzelfsprekende grote culturele locaties zijn waar de activiteiten van het cultuurjaar kunnen gaan plaatsvinden.

Die optelsom van de uitgestrektheid, de versnipperde identiteit en de ontbrekende culturele elementen vormt de basis van onze programmastrategie: we maken deze realiteit tot een kans om ons te onderscheiden en iets unieks te realiseren. De programmastrategie bestaat daarom uit vier elementen:

Toekomst van ons platteland

De toekomst van ons platteland is het thema voor alle producties. Onder leiding van een artistiek leider en een intendant worden kunstenaars, ontwerpers en andere creatieven uitgenodigd om dit thema, veelal samen met de bewoners, uit te diepen en te vertalen naar of exposities, een theatervorm, of andere passende presentatievormen. Hiervoor worden extra middelen geworven.

1. Expo, 2. Theater, 3. Fringe

Programmering van het jaar bestaat uit drie programma's die hun inhoud krijgen vanuit het centrale thema:

1. Expo: Kunst en Design over de toekomst van ons leven op het platteland
2. Theaterproject: Peergroup met gemeenschap en lokale theatermakers
3. Fringe: projecten die vanuit de lokale gemeenschap en kunstenaars ontstaan.

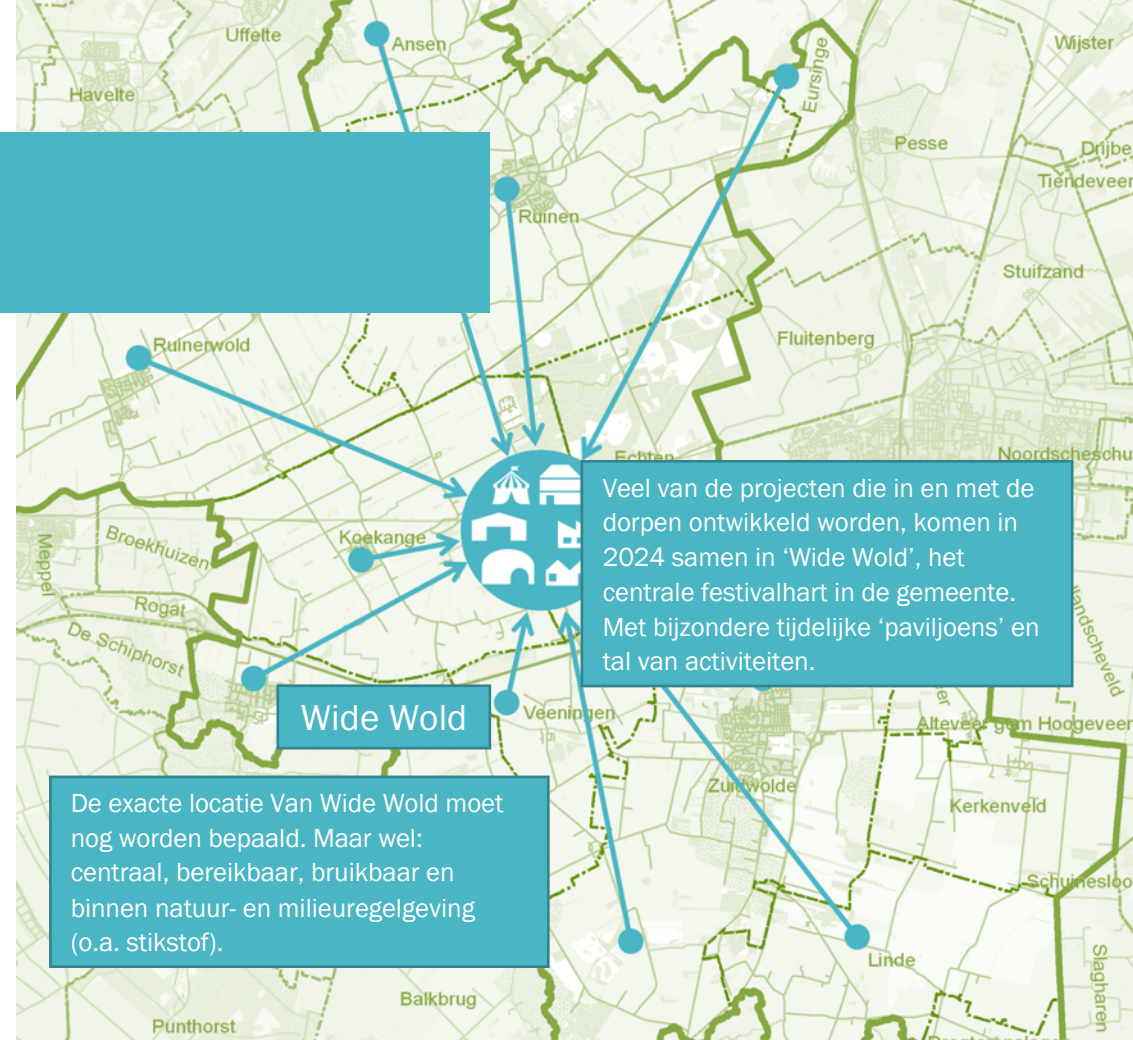
Centrale locatie: Wide Wold

Vanwege de grote afstanden binnen de gemeente en omdat er geen bestaand 'podium' is, werken we vanaf 2023 vanuit de dorpen toe naar presentaties in 2024 op één centrale, tijdelijke locatie in het midden van de gemeente: Wide Wold. Deze culturele vrijstaat wordt 'gebouwd' met jongeren en bestaat uit meerdere bijzondere 'paviljoens'. De exacte locatie moet nog worden bepaald.

Activiteiten in en met dorpen

Vanaf de kick-off begin 2023 gaan, onder leiding van professionals, groepen aan de slag in en vanuit de dorpen met het werken aan Wide Wold. Dat kan o.a. zijn...

- Deelnemen aan theaterproductie
- Deelnemen aan traject met ontwerpers
- Een eigen productie inbrengen
- Een 'paviljoen' helpen bouwen
- Vrijwilliger in het organiseren

Wide Wold samen bouwen we een hart voor de Culturele Gemeente

Omdat De Wolden binnen de gemeentegrenzen niet over podia, musea of andere culturele locaties beschikt om een groot evenement te laten plaatsvinden, realiseren we ons eigen, tijdelijke 'festival hart'. Letterlijk midden in de gemeente, en zo optimaal mogelijk bereikbaar, bouwen we een 'Art Village', een kunst dorp. Een verzameling inventieve, bijzondere paviljoens aangevuld met aangepaste bestaande gebouwen als schuren, loodsen, boerderijen, een voormalige kleine fabriek. We noemen ons tijdelijke festivalhart: Wide Wold.

Wide Wold biedt in 2024 het podium voor zowel de exposities als de theaterproductie. Deels zijn er ook fringe-projecten uit de gemeenschap te zien. Waar Wide Wold precies zal worden opgebouwd, is nog in onderzoek. In ieder geval op een goed bereikbare locatie die óók aan de milieueisen voldoet.

Vanaf de kick-off in 2023 wordt de gemeenschap uitgenodigd – en met name jongeren – om mee te helpen bouwen aan Wide Wold. Geheel duurzaam en met geleend materiaal, met hergebruikte bouw- en landbouwmaterialen, wordt in een jaar tijd dit festival dorp met vereende krachten uit de grond gestampt. De paviljoens en de inrichting van de bestaande gebouwen, worden ontworpen door gerenommeerde ontwerpers en architecten. Daarmee ontstaan prachtige bouwwerken, die alleen al om hun opmerkelijke vormgeving een bezoek waard zijn (zie de foto's van referenties naar werkelijk gerealiseerde tijdelijke paviljoens >).

Het samen bouwen is minstens zo belangrijk als de presentaties in Wide Wold.

Al tijdens de bouwperiode van een jaar vinden in Wide Wold kleinschalige activiteiten plaats. Met name de jongere generaties organiseren hier zelf – met ondersteuning van de Wide Wold organisatie – hun eerste activiteiten. Een mini-festival? Een concert? Een feest? Een debat? Een presentatie?

'Burning Man' (USA)

Lowlands, Restaurant van de Toekomst

Dutch Design Week

Silo's als kamer

Constructie met landbouwplastic

Silo's als kamer

Tiny Houses

Tiny Houses

Wide Wold Expo resultaat van een jaar samenwerken

Voorbeelden

Een eerste pijler van het Wide Wold programma is de Wide Wold Expo. In de paviljoens van het te bouwen Wide Wold worden in mei-juni 2024 de projecten getoond waaraan gerenommeerde kunstenaars en ontwerpers samen met en met hulp van lokale groepen (soms per dorp) een jaar lang hebben gewerkt. Je zou het een 'Community Expo' kunnen noemen.

Ook hier vormt uiteraard het centrale thema het uitgangspunt: de toekomst van ons platteland. De kunstenaars en ontwerpers zoomen echter in op één specifiek onderwerp dat hen bezighoudt of inspireert: bijvoorbeeld 'wonen in de toekomst', 'de energietransitie', 'digitaal leven', 'het veranderende landschap', 'verhalen van verleden en toekomst', 'nieuwe landbouw'.

Onder leiding van de ervaren intendant Jorn Konijn worden kunstenaars, ontwerpers en architecten uit het hele land uitgenodigd om zo'n project in De Wolden te ontwikkelen. Er zijn daarbij een paar spelregels: het project is verbonden met de lokale realiteit; bewoners en mogelijk ook bedrijven doen in enigerlei vorm mee; het resultaat wordt getoond in een paviljoen van Wide Wold. Niet zelden zal de bouw van het expositiepaviljoen onderdeel zijn van het project.

De Wide Wold Expo zal naar verwachting een bonte verzameling van presentatievormen kennen. De ene kunstenaar maakt één groot object waar je doorheen kan wandelen, een andere ontwerper presenteert het resultaat in 35 kruiwagens, een ander toont wellicht alleen videobeeld. Een innovatieve architect bouwt letterlijk een 'huis' als antwoord op het tekort aan woningen.

Vanwege de innovatie, de spectaculaire ontwerpen en de internationale kwaliteit, komen niet alleen bewoners uit de regio af op dit markante toekomstdorp in het hart van De Wolden, ook bezoekers uit de rest van Nederland worden aangetrokken.

Intendant: **Jorn Konijn**

Kunst en Design

Nienke Hoogvliet

Mina Abouzahra

Mark van der Net

Aura Luz Melis

Wouter Corvers

Michelle Baggerman

Arne Hendriks

Joes & Manon

Vera Vos

Architectuur

Shefali Balwani

Mark Maurer

Maria Piels

Ninke Happel

Job Floris

Afaina de Jong

Vector-i

Theater én design

Als één van de drie pijlers van het Wide Wold-programma wordt een groot locatie-theaterproject ontwikkeld samen met de verschillende gemeenschappen in De Wolden. Wij zijn verheugd dat de theatermakers van Peergroup hebben aangegeven dat zij dit project wil gaan invullen en organiseren.*

Peergroup maakt al ruim twintig jaar gewaardeerd locatietheater vanuit herkenbare onderwerpen die diepgeworteld liggen in het Nederlandse landschap. De makers en spelers van het gezelschap verbinden zich intens met de inhoud en de mensen die daar direct bij betrokken zijn. Dit levert voorstellingen op met een grote impact op deelnemers en publiek.

Peergroup maakt voorstellingen op basis van co-creatie. Co-creatie gaat verder dan participatie omdat het begint bij de inhoud; bij onderwerpen en opgaven die mensen bezighouden. Vanuit gezamenlijke intensieve betrokkenheid bij het onderwerp werken verschillende soorten makers gelijkwaardig samen aan het realiseren van een project. Peergroup vindt het een uitdaging om mensen met verschillende achtergronden en kennis samen te brengen. Co-creatie geeft ruimte aan alle deelnemers die willen bijdragen aan verandering op het thema.

Binnen het Wide Wold-thema 'de toekomst van ons platteland' kiest Peergroup; voor het sub-thema van de circulaire economie. Hoe gaan we daar straks mee om? Bestaat er nog wel afval, want wordt niet alles hergebruikt? Wat kunnen we hier allemaal produceren met hergebruik of *upcycling* van landbouwproducten en reststromen? Textiel? Nieuwe huizen? Voeding?

* Recent zijn constructieve gesprekken gestart met Peergroup. Er bestaat enthousiasme en initiële bereidheid bij het gezelschap om, als kern van Wide Wold het theaterproject te realiseren. Definitieve afspraken moeten nog worden gemaakt.

Kathedraal van gerecyclede materialen

Als kloppend hart van het Wide Wold-dorp realiseert Peergroup, onder artistieke leiding van Dirk Bruinsma, samen met ontwerpers én de lokale bevolking vanaf begin 2023 een geheel uit gerecyclede en afgedankte materialen opgetrokken 'kathedraal'. Het markante bouwwerk wordt een plek waar voorstellingen spelen, debatten georganiseerd worden en acties worden ontwikkeld. Ook producties van andere (lokale) groepen zijn hier welkom.

Begeleid door designers en architecten, wordt er samen met bewoners en bedrijven gebouwd. En net als in de middeleeuwen, blijft er de gehele periode aan deze kathedraal gebouwd worden. Er wordt voortdurend weer afgebroken, en weer bijgebouwd. En dit proces laat zien hoe, wat eerst nog afval was, steeds weer de grondstof voor iets nieuws en moois kan zijn. Met het project verbeelden we de praktijk van up-cycling, circulair en bio-based bouwen en onderzoeken we hoe op gemeenschapsniveau we de afvalberg kleiner kunnen maken: op naar een circulaire economie!

De bouw van de kathedraal start rond de kick-off van het Wide Wold-jaar in het voorjaar van 2023. Al vrij snel zijn er incidenteel bescheiden activiteiten in het groeiende bouwwerk, waarmee het hart van Wide Wold al vroeg begint te kloppen. In mei – juni van 2024 is er volop actie in de kathedraal. Rondom de kathedraal zijn dan ook andere paviljoens gerealiseerd die onderdelen van de Wide Wold Expo presenteren (zie vorige hoofdstuk).

Het is ronduit bijzonder te noemen dat in Wide Wold theater naadloos samenwerkt met design en architectuur. Daarmee is de programmering theater en de programmering expo een sterke twee-eenheid geworden.

Voorbeeld van een tijdelijk bouwwerk dat grotendeels bestond uit gerecyclede materiaal. De tegels op de wanden zijn van hergebruikt, lokaal ingezameld plastic. Ontwerp: Overtreders W. Dutch Design Week, 2018.

Wide Wold Fringe creatieve projecten uit de gemeenschap

De derde pijler van het culturele jaar is het Wide Wold Fringe-programma. In de festivalwereld verwijst fringe naar programmaonderdelen die reageren op het hoofdprogramma. Vaak zijn de fringe-programma's ontwikkeld tot zelfstandige festivals zoals in Edinburgh of New York.

Het Wide Wold Fringe programma wordt met en door de gemeenschap zelf ingevuld. Het programma ontstaat van onderop. Iedereen wordt uitgenodigd om mee te doen. Van amateurs, tot semi-professionals, en professionals. Alle disciplines zijn welkom: van beeldende kunst tot theater, van erfgoed tot muziek. Enige voorwaarde is dat bewoners en makers iets doen met het thema *Toekomst van ons platteland*. Bestaande initiatieven kunnen op die basis worden versterkt of nieuwe worden ontwikkeld.

Om de culturele gemeenschap en de bewoners van De Wolden te activeren en te ondersteunen werkt Wide Wold met (wat we noemen) 'bouwmeesters'. Deze ervaren professionals ontwikkelen samen met de gemeenschap (individuen, verenigingen, kunstenaars, etc.) projecten voor het Wide Wold-programma.

De Wolden heeft een ruime ervaring met bewonersparticipatie. Er zijn 14 Dorpsvisies ontwikkeld met thema's over de toekomst van de dorpen. Wide Wold maakt verbinding met de bewoners en hun visies. Vanuit het Fringe programma ontstaat synergie met Initiatiefrijk De Wolden. Activiteiten uit dit programma kunnen onderdeel worden van Wide Wold Fringe.

In 2023 is De Wolden 25 jaar jong. Een feestelijk moment dat wordt bekroond met de opening van het Huus voor Sport & Cultuur in Zuidwolda. Dit is het startpunt voor de opbouw van het Fringe programma. Mocht het Huus voor Sport & Cultuur pas in 2024 geopend worden, dan is het als vanzelfsprekend onderdeel van het Fringe programma.

Verenigingen spelen een belangrijke rol in het maken van het programma. De verenigingen worden opgeroepen om vast ideeën te pitchen. Hiervoor is vanuit de gemeente budget gereserveerd.

Eerste ideeën voor Fringe-programmering

Verhalen van verandering

Theaterschuur

Opening Huus Sport & Cultuur

Een kunstmarkt Ruinerwold

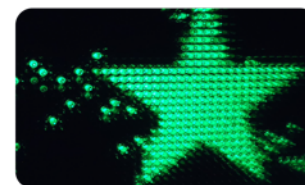
Kinderen aan de slag in
Expositie Atelier Ruinen

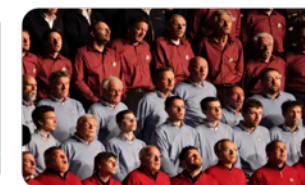
Atelierroute: Generatie Next

Greppeltocht wordt nachtocht

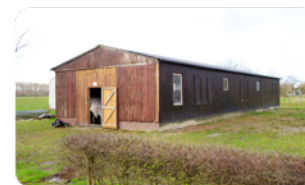
Jongerenketen van de Toekomst

Korenproject

Toekomst Schoolmusical

Programma in Barak Linde

Op Kamers:
van Schuur tot Woning

Doelen

De algemene doelstelling van Wide Wold kent meerdere lagen, die elk hun betekenis hebben.

Samen verkennen toekomst op het platteland

Wide Wold is een cultureel programma dat begint bij een opgave, een kans en een dreiging die er voor alle inwoners van een plattelandsgemeente bestaat: de transitie van het platteland. Of vanuit het perspectief van de bewoner gezegd: “De verandering van mijn leefomgeving; van mijn leven; mijn cultuur.”

Het doel van Wide Wold is niet zozeer de transitie te bespoedigen, maar wel om het nadenken en het gesprek over de transitie te bevorderen. Het doel is ook om het delen van zorgen mogelijk te maken; om de creativiteit te prikkelen; om kansen te zien en bedreigingen om te zetten naar positieve stappen.

Daarmee wordt Wide Wold een betekenisvol programma. Een cultureel programma niet omdat het kán, maar omdat het moet. Wide Wold zet in op kwaliteit én bereik, hoe groter beiden zijn, hoe groter de betekenis.

Versterking culturele leven

De vele deelprojecten en de komst van veel professionals geven een enorme impuls aan het culturele leven. Het vuurtje wordt opstookt, of soms zelfs aangeblazen. Mensen ervaren wat het met je doet: zelf meebouwen, kunst maken, naar kunst en cultuur toe kunnen. Ook ervaren de bewoners wat kwalitatieve kunst doet voor de samenleving als geheel: méér bezoekers, méér aandacht, méér levendigheid, méér omzet.

Opgeteld wordt met de vele deelprojecten van Wide Wold een stevige basis gelegd om op door te gaan na 2024. Bewoners krijgen de smaak te pakken en zullen om vervolg vragen van hun deelproject of zullen een vervolg willen organiseren.

Sociale cohesie

Niet voor niets staat in Wide Wold participatie centraal. Met, voor en door de Woldenaren wordt een stevig programma gebouwd. De gemeenschap wordt geactiveerd en er ontstaat gezamenlijke energie en samenwerking tussen verschillende generaties. Daarmee wordt de sociale structuur in de fusiegemeente verbreed. Ook een gevoel van een gezamenlijke identiteit neemt toe. En die sociale cohesie is belangrijk om gezamenlijk, als dynamische gemeenschap, ook veranderingen tegemoet te kunnen treden.

Positioneren

Tot slot is Wide Wold van betekenis voor De Wolden om zich als relatief onbekende gemeente sterker te kunnen positioneren als een gemeenschap die voorbeeld stellend is voor andere plattelandsgemeenschappen. Een gemeente die de transitieopgaven niet zomaar op zich af laat komen, maar hier zelf vorm aan geeft. Wide Wold is daarmee niet alleen voor bewoners van De Wolden en Drenthe een bezoek waard, het trekt bezoekers uit heel Nederland en misschien zelfs wel van daarbuiten.

Doelgroepen

Wide Wold wil zoveel mogelijk mensen bereiken. Als bezoeker, maar ook als deelnemer, als meebouwer. Onze doelgroepen onderscheiden we in vier categorieën:

1. Jongeren uit De Wolden (generatie Y en Z) 16 – 30 jaar

De toekomst is van ons allemaal, maar toch een beetje meer van de jongere generaties. Daarom werken we vanuit het perspectief van de nieuwe generatie.

In De Wolden wonen zo'n 4.300 mensen in de leeftijdscategorie 16 – 30 jaar. We activeren de jongeren en vragen wat voor hen de meest urgente thema's van de toekomst zijn. We realiseren ons dat het niet eenvoudig is om deze doelgroep in beweging te brengen. Daarom maken we gebruik van expertise en netwerken die er al zijn, vanuit Passie op het Platteland, de jongerenwerkers, van theatermakers zoals Peergroup, Roestvrij Theater en Garage TDI. Ervaring leert namelijk dat wanneer de jongeren aan gaan, ze er ook écht voor gaan.

De nieuwe generatie is de toekomst van het platteland, maar máákt ook het platteland van de toekomst.

2. Bewoners De Wolden

De Wolden wordt bevolkt door zo'n 24.000 bewoners. De bewoners zijn niet alleen maar toeschouwers, ze zijn vooral ook deelnemers. Zowel aan het Fringe programma als aan Wide Wold Theater en Expo. Er is voor elk wat wils, kijken en doen, dichtbij huis, in een van de buurtkernen of in het Wide Wold Village.

3. Inwoners van Drenthe

Drenthe telt bijna 495.000 inwoners. Pareltjes uit de Fringe, en ook de twee programmapijlers, trekken dagjesmensen uit de regio naar De Wolden. Specifiek voor een programmaonderdeel of voor een fietstocht langs een aantal dorpskernen.

4. Landelijk toerisme

Jaarlijks bezoeken 1,7 miljoen toeristen Drenthe. Met name de avontuurzoekers, inzichtzoekers en stijlzoekers¹ (41% van het binnenlands bezoek) zijn potentiële doelgroepen voor de gezichtsbepalende evenementen Wide Wold Theater en Expo. Bovendien hebben de twee pijlers ook de potentie om nieuwe doelgroepen aan te trekken die zich specifiek interesseren voor locatietheater, kunst en design.

Het Noorden van Nederland kent een lange traditie en liefhebbers van locatietheater. Drenthe heeft zich recent nog op de kaart gezet met grote voorstellingen als het Pauperparadijs.

Dat design op landelijke en internationale belangstelling kan rekenen bewijst bijvoorbeeld een Dutch Design Week.

---

¹ Bron: MarketingDrenthe.nl

Bereik

Omdat de projecten nog ontwikkeld moeten worden, en daarbij nog veel keuzes gemaakt moeten worden over onder andere de capaciteit, is het nog moeilijk in te schatten hoeveel mensen Wide Wold gaat bereiken. Bij het geven van bereikcijfers speelt bovendien de vraag: wat bedoelen we met bereik?

- Unieke bezoekers aan een evenement?
- Het aantal bezoeken in totaal aan de verschillende evenementen?
- De deelname aan een of meerdere activiteiten? En wat tel je dan?
- Het aantal 'contactmomenten'? Het aantal keren dat mensen (bewoners en bezoekers) met de activiteiten of uitingen van Wide Wold worden geconfronteerd?

Contactmomenten bewoners

Het bereik zal daarom sterk afhangen van wat je onder bereik verstaat. Wij voorzien dat zeker twee derde van de bevolking van De Wolden in de anderhalf jaar dat Wide Wold actief is, een aantal keren intensief geconfronteerd wordt met uitingen of activiteiten van dit culturele jaar (zien/lezen van media, bijwonen dorpsbijeenkomst, meewerken, bezoeken Wide Wold, theateravond, etc). Dan gaat het opgeteld om zeker 100.000 contactmomenten voor de inwoners van De Wolden.

Unieke bezoekers/deelnemers

Hoewel we dus nog niet de capaciteit en aantrekkingskracht van de (deel)projecten kennen, kunnen we een indicatie van het te verwachten aantal unieke bezoekers en deelnemers geven. Dat is dus wat anders dan het aantal bezoeken. We baseren de cijfers op ervaringen van elders.

In totaal streeft Wide Wold naar een bereik van 35.000 unieke bezoekers

Actieve unieke deelnemers: 1.000 inwoners

Kick-off en aanloop tot april 2024: 5.000 unieke bezoekers

Wide Wold Theater: 12.000 unieke bezoekers

Wide Wold Expo: 12.000 unieke bezoekers

Wide Wold Fringe: 6.000 unieke bezoekers

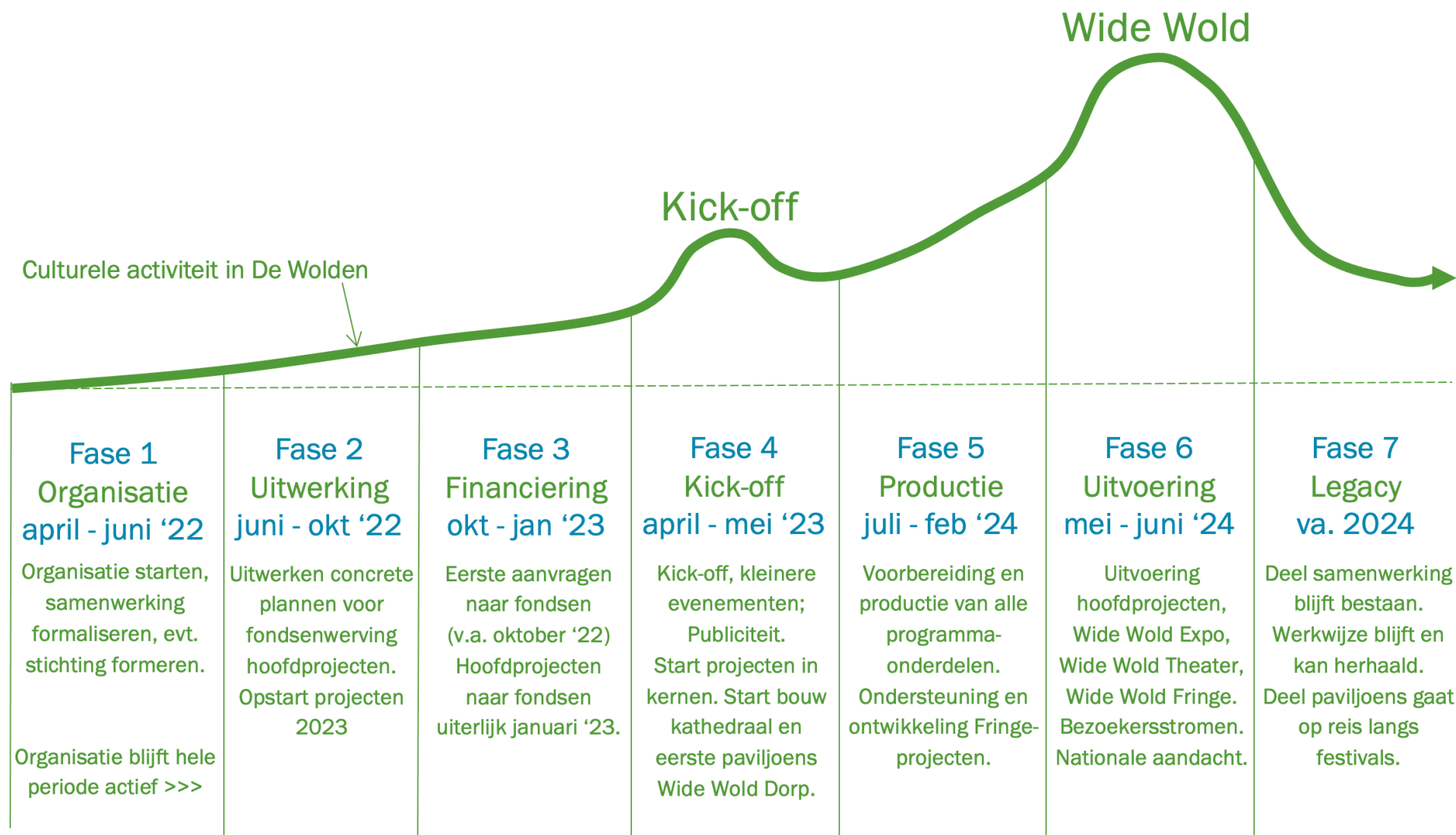
Kans op meer

Het totale bereik onder unieke bezoekers wordt bewust niet overdreven en is gebaseerd op de basisbegroting. Wanneer bij extra financiering de projecten in kwaliteit en omvang verder toenemen, en ook de intensiteit van de marketing daarop aansluit, zullen de bezoekersaantallen waarschijnlijk nog stijgen.

Om het bereik regionaal en landelijk te realiseren zal er intensief samengewerkt moeten worden met Marketing Drenthe. In 2022 staan verhalen van Drenthe centraal. Hoe mooi zou het zijn als in 2024 de toekomst van het platteland het centrale thema wordt.

De definitieve invulling en de kwaliteit van het programma zal bepalend zijn voor de aantrekkingskracht met name regionaal en landelijk. Denkbaar is dat er aanvullend op het beschreven publieksprogramma BtoB events worden georganiseerd, zoals een symposium over de Toekomst van de Landbouw, Erfgoed kennissessies, of workshops rondom activatie van communities.

Planning in twee jaar naar de piek

Organisatie

Het ontwikkelen en realiseren van een jaar als Wide Wold vraagt de nodige ervaring en organisatiekracht. Die organisatiekracht is er niet in De Wolden. Er is wel kennis en ervaring verdeeld over De Wolden en in Drenthe. Maar tegelijkertijd ontbreekt er nog expertise die we van buiten de regio moeten toevoegen (bijvoorbeeld een intendant voor kunst en design).

Hoewel er geen grote culturele organisatie is in De Wolden die voor de uitvoering kan zorgen, hebben we wel een logische plek gevonden van waaruit de organisatie van Wide Wold vorm kan krijgen: Peergroup. Zij hebben ervaring met grootschalige producties en met een extra 'opdracht' (en menskracht) zou het gezelschap de productieleiding kunnen invullen.

De Regiegroep Cultuur blijft met name als 'opdrachtgever' functioneren. De regiegroep is daarbij ook vraagbaak en ondersteuning voor het project. Verder stelt de gemeente medewerkers uit welzijns- en jongerenwerk beschikbaar voor de realisatie van het project (in blauw in het schema).

Stichting

Om fondsen te kunnen aanvragen kan het handig zijn om een eigen Stichting Wide Wold op te richten. Fondsenwerving kan eventueel ook via derden lopen (zoals de gebiedscoöperatie of Peergroup), dit moet per aanvraag afgewogen worden. Voor aanvragen bij de culturele fondsen is een culturele stichting een voorwaarde. Besluitvorming hierover volgt nog.

Team

De uitwerking van het inhoudelijk concept en het vertalen van de thema's uit de transitieopgaven naar aansprekende (en financierbare) projecten ligt in de handen van een artistiek team. Dit artistieke team bestaat uit 3 personen:

- Artistiek leider Wide Wold Theater (programmering kathedraal)
- Intendant Wide Wold Expo (kunst en design)
- Programma-coördinator Fringe (verstrekt ook 'subsidies')

Het artistieke team geeft de eigen programmapoot vorm, maar stemt ook onderling af, zodat er tussen deze drie programmapijlers samenhang en synergie ontstaat en het zich ontwikkelt tot een totaalconcept.

Om de verbindingen met de gemeenschappen optimaal tot stand te brengen worden twee 'community-managers' aangesteld. Een specifiek gericht op jongeren, die daarin ook samenwerkt met de jongerenwerkers van de gemeente. De tweede 'verbindingsofficier' is gericht een op de bredere lokale gemeenschap, van dorpsbewoners, tot boeren, bedrijfsleven en ondernemers.

Er wordt gewerkt met 'bouwmeesters', dit zijn kunstenaars, theatermakers, ontwerpers, en andere creatieven die zich verbinden met de dorpskernen. Zij gaan elk vanuit hun eigen vakmanschap en thematiek aan de slag met groepen (of groepjes) bewoners en kunstenaars uit de dorpen en gemeenschappen.

Er is een algemene zakelijk leiding (producent). Mogelijk wordt deze rol door Peergroup ingevuld (gesprekken zijn gaande). De producent stuurt o.a. fondsenwerving, productie en marketing aan.

De beschreven functies zijn niet full time en de inzet varieert per fase.

Belangrijkste onderdelen van het Wide Wold-organisatiemodel

Een beeld van de samenwerkingspartners

Samenwerking vormt de basis van Wide Wold. Tal van individuen, organisaties, bedrijven en overheden zetten samen de schouders onder het succes. Bijgaand geven we een eerste verkenning van mogelijke samenwerkingspartners.

Peergroup	Roestvrij Theater	Passie op het Platteland	Kasko	Garage TDI
Drents Museum	Theatershuur Linde	Bibliotheek(en)	Galeries en presentatie-instellingen	Grenslös Kunstverkennen
Smaakmakers Festival	Happen en trappen	Into Nature	Dutch Design Week	Verhalen van de Wolden
Culturele Verenigingen De Wolden	Historische Kringen De Wolden	Talentkracht	Open Monumentendag	Scala & CultuurKlik
Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe	Cultuurcoach De Wolden	Taalpunt De Wolden	Kunsteducatie Nederland	Toeristisch regisseurs Gebiedspromotie Zuidwest Drenthe
Primair onderwijs in De Wolden	Voortgezet onderwijs rondom De Wolden	MBO en HBO opleidingen in de regio	University College Groningen Liberal Arts and Sciences (UCG)	Kunstvakopleidingen in de regio, o.a. ArtEZ
Bedrijven in de gemeente De Wolden	LTO Noord	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	Dorpsbelangen-organisaties	Stichting Het Drentse Landschap